

AVRUPA BİRLİĞİ'NDE BİLGİ İŞLEM KAYIT SİSTEMLERİNİN GÖÇ YÖNETİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Fatma Jale YILMAZ*¹

Ebru KAYA²

Geliş Tarih: 08-01-2024

Kabul Tarih: 22-01-2024

Özet

2015 yılındaki beklenmeyen göçmen krizi, Avrupa Birliği'nin (AB) dış sınırlarında pek çok sorununun yaşanmasını tetiklemiŐtir. AB'de kullanılan sınır bilgi sistemlerinin göç yönetiminin sağlanması ne kadar etkili olduğu ve nerelerde yetersiz kaldığı önemli bir yere oturmuŐtur. Çalışmanın amacı, AB'nin dış sınırlarının korunması için günümüzde kullanılan bilgi sistemlerinin araştırılması ve *sınır yönetiminde kullanılan bu sistemlerinin göç yönetimine etkisinin ortaya konulmasıdır*. Bu doğrultuda uluslararası literatürde bulunan araştırmalar ve çeşitli istatistiklerden yararlanılarak, mevcut sistemlerin göç yönetimi üzerindeki etkisi değerlendirilmektedir. Çalışmanın bulgularına göre, AB'nin kurucu ve tali antlaşmalar aracılığıyla göçmen ve sığınmacılara ilişkin üye ülkeler arasında ortak bir politika oluşturmak ve üye ülkelerle bu alanda yakın iş birliği yapmak Birliğin geleceği açısından belirgin bir öneme sahiptir. Öte yandan, birtakım önemli ortaklaşmalar ve iş birlikleri olsa da AB henüz tam anlamıyla ortak bir göç ve sığınma politikası oluŐturma aşamasına gelememiŐtir. Kapsamlı bir sınır bilgi sistemi sadece AB için değil tüm devletlerin göçmen ve sığınma politikalarının oluşturulması açısından önemlidir. Göçmen ve sığınmacı girişleri kontrol altına alınabilirse terör bağlantıları kopartıldığından sınırlar içinde iç güvenlik ve özgürlük de güvence altına alınabilecektir. *Bu nedenle dış sınır güvenliğinde bilgi kayıt sistemleri sadece AB için değil, sınır güvenliğine önem veren devletler için de önemlidir*.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Göç, Sığınma, Bilgi Sistemleri

¹ Fatma Jale YILMAZ, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Avrupa Birliği Ana Bilim Dalı Doktora öğrencisi, Jyilmaz@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-9355-0666

² Dr Ebru Kaya, bağımsız araŐtırmacı, ebrukaya2611@gmail.com, [0000-0002-4814-5669](https://orcid.org/0000-0002-4814-5669)

THE EFFECT OF INFORMATION SYSTEMS ON MIGRATION MANAGEMENT IN THE EUROPEAN UNION

Abstract

The unexpected migrant crisis in 2015 triggered many problems at the external borders of the European Union (EU). It has become quite significant to know how effective the current EU border information systems are and in what areas they are insufficient in terms of migration management. The aim of the study is to investigate currently used information systems in order to protect the external borders of the EU and to identify the effect of these systems on migration management. Taking a qualitative analysis method, this study refers to in-depth analysis of essential documents regarding the policies on a migration management, as well as research and comparative indices found in international studies. According to the findings of the study, establishing a common policy among the member states regarding immigrants and asylum seekers through the founding and subsidiary agreements of the EU and close cooperation with the member states in this field have a significant importance for the future of the EU. Although there are some important partnerships and collaborations, the EU has not yet reached the stage of creating a common migration and asylum policy. A comprehensive border information system is of great importance not only for the EU but also for developing of immigration and asylum policies for all states. If the inflows of immigrants and asylum seekers can be brought under control, internal security and freedom will be secured within the borders as terrorist links are severed. For this reason, information systems in external border security are significant not only for the EU but also for that states that attach importance to their border security.

Key Words: European Union, Immigration, Asylum-seekers, Information Systems

Giriş

Göç, AB için tanımlayıcı bir konudur ve uzun bir süre daha öyle kalacak gibi gözükmektedir. Özellikle 2015'ten bu yana Avrupalı liderlerin zamanının çoğunu alan ve tüm toplantılarının gündeminde öncelikli olarak yer alan bir konu haline gelmiştir. Göç olgusu, Birliğin içerisinde derin ayrımlar yaratmakta ve ortak çabaların sınırlarını göstermektedir. Dahası popülist hareketler tarafından kışkırtılan korku ve gerilimlerden yararlanarak Avrupa'nın her yerindeki iç siyasete de kendini kabul ettirmektedir (Vimont, 2016). Çünkü AB'ye yönelen göç dalgaları önlenmesi güç niteliktedir. Demokratik toplumlarda göçmenleri ülkelerine sığınmak zorunda kalan insanların mülteci olma hakkı, "1951 Cenevre Sözleşmesi" ve "1967 New York Sözleşmesi" ile güvence altına alınmıştır. Aynı zamanda, kişilerin aile bütünlüğünün sağlanması

adına, herkesin menşee ülkesi dışında ikâmet eden aile üyeleri ile yeniden birleşme hakkı bulunmaktadır. Bu iki koşul dahi tek başına Avrupa'nın kendisine yönelen göç dalgalarını kolayca durduramayacağına âdeta kanıttır (Kaya, 2019, s. 500).

AB'ye yönelen göç dalgaları son yıllarda İtalya, Yunanistan ve İspanya gibi bazı üye ülkeleri daha yoğun göç dalgalarına maruz bırakmakta ve AB'ye farklı coğrafyalardan göçmen gelmesini tetiklemektedir. Geçtiğimiz son birkaç yılda AB'nin şimdiye kadar hayata geçirmiş olduğu göç ve sınır yönetimi sistemi önemli meydan okumalarla karşı karşıya kalmıştır. Dolayısıyla bu durum mevcut teknolojik sistemler ve operasyonel birimlerin bu alandaki etkinliğinin sorgulanmasına neden olmaktadır. Örnek vermek gerekirse, 19 Aralık 2016 tarihinde Berlin market saldırısını gerçekleştiren kişinin 15 farklı kimliğe sahip olduğu saptanmıştır. Düzensiz göç güzergâhları ile Schengen bölgesine giriş yapan teröristler daha sonra tespit edilemeden rahatça seyahat edebilmektedirler. Bu örnekte olduğu gibi Schengen bölgesine girmeyi başaran bir kişi ikinci ya da üçüncü üye ülkeye rahatça geçebilmekte, doksan günlük yasal süreyi aşabilmekte ve takip edilememektedir. Bu tür güvenlik açıkları AB düzeyinde, sınır muhafızlarına ve polis memurlarına kişilerle ilgili bilgileri sağlayan bir dizi bilgi sisteminde yer alan veri yönetimi mimarisinin yeterli olmadığını ve belli başlı açıklarını gösterir niteliktedir. Bu bahisten hareketle, 17-18 Kasım 2015 tarihinde gerçekleşmiş olan Avrupa Konseyi toplantısında, bilgi sistemlerine ilişkin veri tabanlarının ortak çalışabilmesinin sağlanması hususunun uzun vadeli bir amaç olarak altı çizilmiştir (European Council , 2015).

AB, bu bağlamda yüksek teknolojiyi kullanan mevcut ve yeni eklenecek bilgi sistemleriyle sınır güvenliğinin kontrol edilmesi ve yönetişimi konusunda çalışmalarını sürdürmektedir. AB, teknolojik olarak dünyanın en gelişmiş sınır yönetim sistemlerinden birini tasarlamıştır (European Commission, 2022, s. 24).

Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmanın amacı, AB sınır yönetiminde kullanılan bilgi sistemlerinin göç yönetimine etkisini saptamaktır. Çalışmaya yön veren sorulara cevap verebilmek amacıyla nitel araştırma tekniklerinden doküman analizi kullanılmıştır. Öncelikle AB'ye üye ülkelerin üçüncü ülkelerle girdiği göç temelli iş birlikleri ile sınır kontrolüne ilişkin AB kurumlarının resmi internet sitelerinden ulaşılan dokümanlar ve yayınlar incelenmiştir. Bu kapsamda, AB Parlamentosu ve Konsey Kararları, AB Yönetmelikleri, Avrupa Konsey Kararları ve bilgi sistemlerinin resmi internet siteleri ve yayınları ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Bunlara ilaveten, ilgili uluslararası literatür taranmıştır.

Daha sonra, AB sınırlarında kullanılan bilgi sistemleri ve mevcut sistemlerin eksikleri ayrıntılı bir şekilde araştırılmıştır. Çalışmada, mevcut yapının ayrıntılı bir şekilde ortaya dökülmesinden sonra eklenecek yeni sistemler ile oluşacak yapının değerlendirilmesine çalışılmıştır.

Son olarak, son yaşanan göç krizi rakamları üzerinden özellikle göç dalgalarına maruz kalan sınır devletlerinin üzerindeki yük ve yükün paylaşımı araştırılmış, Avrupa Sığınma Destek Ofisi'nin (European Asylum Support Office - EASO) çalışma alanı ve göç yönetimine katkısı incelenmiştir. Sebep-sonuç ilişkisine oturabilecek analizler yapılmış ve tüm girdiler değerlendirilmiş, istatistiklerden de yararlanılarak anlamlı bir sonuca ulaşılmaya çalışılmıştır. Çalışmada, mevcut sistemlerin göç istatistikleri incelenerek eksikliklerin giderilmesinde adeta kronolojik sıranın yapılmasıyla göç yönetimine katkıları açıklanmıştır.

Göç ve Sınır Yönetimi İle Bilgi Kayıt Sistemleri ve Operasyonel Birimler

AB'nin sınır hareketliliği oldukça yoğundur. Her yıl yüz milyonlarca insan AB'nin dış sınırlarını aşarak AB'yi dünyanın en hareketli destinasyonu haline getirmektedirler. Günümüzde, dünya çapında yaklaşık 60 ülkeden yaklaşık 1.3 milyar insan, AB'ye vizesiz seyahat imkanından yararlanabilmektedir (European Commission, 2022, s. 7).

Diğer taraftan, 2011 yılında başlayan Suriye iç savaşı ve kriz AB sınırlarına 1.8 milyon düzensiz sınır geçişine yol açmıştır. Buna ilaveten 2015 yılında Paris ve 2016 yılında Brüksel'de yaşanan terör saldırıları AB içinde güvenliğin önemini bir kez daha ortaya çıkarmıştır (European Commission, 2016a). Her iki olgu da, AB sınır yönetimi, göç ve güvenlik iş birliği çerçevelerinin ve bilgi araçlarının ayrıntılı bir biçimde birleştirilme ve güçlendirilme ihtiyacını öne çıkarmıştır. Özellikle 2015 yılı AB sınır güvenliği ve göç yönetimi konusunda var olan bilgi sistemlerinin eksikliği, geliştirilmesi ve bunlara yeni bilgi sistemlerin eklenmesi konusunda karar almaya yönlendirmiş ve bu alandaki çalışmalara yeni bir ivme kazandırmıştır.

Sınır yönetimi, hukuki yaptırımlar ve göç kontrolü birbirine bağlıdır. Avrupa Göç ve Güvenlik Ajansları, organize suçlar ve terörle mücadele ile göç yönetimine ilişkin düzenlemeleri birbirlerine paralel şekilde birlikte yürütmektedir. Bu bağlamda, var olan ve gelecekte oluşturulması planan bilgi kayıt sistemleri güncellenmiş ve Avrupa Sınır ve Sahil Güvenliği (The European Border and Coast Guard Agency) 2015 yılının Aralık ayından itibaren oluşturulmuştur. Schengen bölgesi için ana öncelikli eylemlerden biri de, 2023 yılına kadar yeni bilgi sistemleri mimarisinin ve sınır yönetimi için birlikte çalışabilirliğin uygulanmasıdır (European Commission, 2022, s. 4).

Takip eden satırlarda sınırda kullanılan bilgi sistemleri Schengen Bilgi Sistemi (Schengen Information System - SIS), Vize Bilgi Sistemi (Visa Information System - VIS), Avrupa Daktiloskopi (European Dactyloscopy – EURODAC), AB Büyük Skala Bilgi Sistemi Operasyonel Yönetiminden Sorumlu Ajans Sistemi (The European Union Agency for the Operational Management of Large - Scale IT Systems in the Area of Freedom, Security and Justice – eu-LISA) ve Operasyonel sistemler (The European Border and Coast Guard Agency - FRONTEX, European Border Surveillance System - EUROSUR) ile ilgili detaylı bilgiler verilmektedir.

a) Schengen Bilgi Sistemi

SIS, 1990 yılında kabul edilen “Schengen Antlaşması'nın Uygulanmasına İlişkin Sözleşme” ile kurulmuştur (The Convention Implementing the Schengen Agreement- CISA). 1996 yılının sonuna kadar Schengen bölgesine üye devletler SIS I'e geçme kararı almışlardır. Yapının değişme nedeni SIS'e İskandinav ülkelerinin (Danimarka, İsveç, Finlandiya, Norveç, İzlanda) katılımı olmuştur. 19 Aralık 1996 yılında Danimarka, İsveç ve Finlandiya'nın Schengen bölgesine katılmasına ve Schengen ülkeleri sayısının artmasıyla SIS II'ye geçilmesine karar

verilmiştir. Fakat, SIS II'nin hazır duruma gelmesi 2000'li yılları bulacağından SIS I ve genişlemiş hali SIS I+ 18 ülkenin erişebildiği bir yapı olarak, 2001 yılında SIS I+ başarıyla tamamlanmıştır (Brouwer, 2008, s. 72). 8 Mayıs 2013'ten itibaren SIS I+'dan SIS II'ye geçilmiştir. SIS II ile SIS'deki bilgiler büyük skala bilgi işlem sistemi eu -LISA tarafından işletilmektedir (European Commission, 2013b, s. 8).

SIS II'de 26 Avrupa ülkesinde uygulanmaktadır. 22 üye devlet, 4 Avrupa ülkesi (İsviçre, Norveç, Lihtenştayn, İzlanda) Schengen bölgesini oluşturmaktadırlar. İrlanda ve Güney Kıbrıs henüz SIS'e bağlı değildir. İrlanda ise Schengen bölgesine katılma hazırlıklarını sürdürmektedir.

Birleşik Krallık SIS'i işletse de Schengen bölgesine katılmayı tercih etmemiştir. Birleşik Krallık, Schengen uyarıları yapamaz ve bu uyarılara erişemez. Güney Kıbrıs, Schengen bölgesine katılmada geçici olarak dışında tutulmaktadır. SIS ile bağlantılı değildir. Bulgaristan, Romanya ve Hırvatistan henüz Schengen bölgesi iç sınır kontrolsüz bölgeye dahil değildir. Bugün Schengen bölgesi, Bulgaristan, Kıbrıs, İrlanda ve Romanya dışında çoğu AB ülkesini kapsamaktadır. Ancak Bulgaristan ve Romanya şu anda Schengen bölgesine katılma sürecindedir ve Schengen müktesebatını büyük ölçüde uygulamaktadır. 1 Ocak 2023'te Hırvatistan, Schengen bölgesine katılan en yeni üye devlet olmuştur (European Commission, 2023).

Esas olarak SIS, kişilerin ve malların Schengen bölgesi içinde serbest dolaşımından doğabilecek güvenlik risklerini sınırlandırmak amacıyla kurulmuştur. SIS, tüm üye ülkelerin veri tabanına tanıtılmış olan kişi ve mallara ilişkin yetkili kişilerce sorgulama ve bilgi girişi yapmasına izin vermektedir. SIS sınır kontrolleri ve ülke içinde yapılan polis ve gümrük kontrollerinde, vize verme işlemlerinde, oturma izni alınmasında ve sığınma başvurularının yetki alanı açısından değerlendirilmesi gibi durumlarda da destekleyici bir birim olarak kullanılmaktadır. SIS'nin temel amacı, AB dış sınırlarından giren üçüncü ülke vatandaşlarının üye ülkeler arasında dolaşımının kolaylaştırılması ve ortak iç sınırlardaki kontrollerin kaldırılmasıdır. Gerçetten de Schengen projesi engelleri yıkararak, kişileri birbirine yaklaştırmış ve Avrupa ekonomilerini güçlendirmiştir. İnsanların, malların ve hizmetlerin AB içinde dolaşım hızı, Avrupa'nın rekabet edebilirliğini artırmaya ve iş ve büyüme yaratmaya yardımcı olmaktadır (European Commission, 2022, s. 1). SIS, AB vatandaşlarının yaşamlarını kolaylaştırmanın yanında AB'de yargı ve polis iş birliği için temel oluşturmakta ve göç politikasının düzenlenmesinde başvurulan bir kaynaktır. SIS, Schengen ülkelerinde dış sınır denetimi ve kolluk kuvvetlerini destekleyen oldukça etkili bir büyük ölçekli bilgi sistemidir. SIS, polis ve sınır muhafızları gibi yetkili makamların belli kategorideki kayıp ya da kayıp kişilerin ve nesnelerin uyarılarını girmesini ve bunlarla ilgili uyarıları görmesini sağlamaktadır. Bir SIS uyarısı, sadece belirli bir kişi ya da nesne hakkında bilgi içermekle kalmaz, aynı zamanda kişi ya da nesne bulunduğu ne yapılması gerektiğine dair açık talimatlar içermektedir. Uzmanlaşmış ulusal büro (Supplementary Information Request at the National Entries Bureau- SIRENE), SIS uyarılarıyla ilgili faaliyetlerin herhangi bir ek bilgi alışverişinde ve koordinasyonunda tek irtibat noktası olarak hizmet etmektedir (European Commission, 2018).

Üye ülkeler, 1995 yılından beri işlevsel olan hükümetler arası SIS sistemini, daha fazla işlevselliği olan daha güncel bir sistemle değiştirmeye karar vermişlerdir. Bu doğrultuda SIS II, Schengen bölgesindeki ulusal sınır kontrol, polis, gümrük, vize, göçmenlik, yargı ve araç tescil makamları (ek olarak AB Kolluk Kuvveti Ajansı- EUROPOL ve Avrupa Adli Ağı -

EUROJUST) arasında belirli kategorilerdeki kişiler ve nesnelere için bilgi alışverişini güçlendirecek, güvenliği artıracak ve serbest dolaşımı kolaylaştıracak bir sistem olarak 2013 yılında devreye girmiştir (European Commission, 2013a).

SIS II'nin yeni işlevlerine değinmek gerekirse; Kişiler ve nesnelere hakkında geliştirilmiş uyarılar vermekte (kişiler, araçlar, ateşli silahlar, verilen belgeler, boş belgeler, banknotlar), yeni uyarı kategorileri (çalınan uçaklar, tekneler, tekne motorları, konteynırlar, endüstriyel ekipmanlar, menkul kıymetler ve ödeme araçları), merkezi sistemde doğrudan sorgulamakta, kişiler, nesnelere ve araçlarla ilgili uyarıların bağlanması (Örneğin, bir kişi ve bir araç uyarısı, biyometrik veriler (parmak izleri ve fotoğraf), Avrupa tutuklama emri, teslim, iade için, tutuklanması için aranan kişilere karşı doğrudan uyarıda bulunmakta, problemlili kimliklere karşı bilgi vermektedir.

SIS'i kullanan her üye ülke, ulusal sistemini ve ulusal SIRENE bürosunu kurmak, işletmek ve muhafaza etmekle yükümlüdür. Büyük ölçekli BT sistemleri için Avrupa Birliği Ajansı, euLISA, merkezi sistemin ve iletişim alt yapısının operasyonel yönetiminden sorumludur (European Commission, 2019b).

11 Eylül 2001 tarihli terör saldırılarından itibaren üye ülkeler terörle mücadele için iş birliği faaliyetlerini hızlandırmışlardır. Schengen bölgesinin güvenliğinde kilit rol oynadığı düşünülen SIS, teknolojik gelişmelerden geçerek terör soruşturmaları ve terör saldırıların önlenmesi amacıyla kullanılmaya başlanmıştır. SIS kapsamı, yeni üye ülkeleri (AB'nin bir parçası olan ülkeler ve Avrupa Ekonomik Topluluğu genişlemesi) ve yeni işlevleri kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Birçok farklı kuruluş, SIS II'ye erişim hakkına sahiptir. Bu kapsamda ulusal sınır kontrol kurumları; Polis, gümrük ve adli makamlar, vize veren yetkili makamlar; Araç kayıt mercileri, EUROPOL ve EUROJUST gibi Avrupa ajansları bulunmaktadır. INTERPOL uluslararası ajansına da AB ile bir anlaşma imzaladıktan sonra sisteme erişim izni verilecektir.

SIS I'in geliştirilerek SIS II'nin işlerlik kazanmasından sonra toplanan verilerin oranı ve türleri artmıştır. Alt kategorilere de ayrılmış olan iki temel veri kategorisi bulunmaktadır. Kişiler ve nesnelere olarak belirlenen bu iki temel kategoride veriler depolanmaktadır. Bunlar arasında, kişiler için; a-Avrupa Tutuklama Emri'ne dayanarak teslim amaçlarla tutuklanmak istenen kişiler ve iade amaçları için aranan kişiler. b-Kayıp kişiler. c-Yargılama prosedürüne yardımcı olacak kişiler (Tanıklar, şüpheliler yahut sanıklar). d-Gizli gözetim veya özel kontrollere tâbi olan kişiler.

AB ülkeleri, eksik ya da çalınan seyahat belgeleri ile ilgili INTERPOL veri tabanındaki bilgilere doğrudan erişilmektedirler.

- Schengen ülkelerinin ulusal sistemleri her katılımcı üye ülkede yer almaktadır. Bu ulusal sistemler (N.SIS II) merkezi sistemle NI-SIS ara yüzü üzerinden iletişim kurmaktadır. Bir veri dosyasını içeren N.SIS II sistemleri, SIS II veri tabanının tam ya da kısmi "ulusal kopyası" nı içermektedir. Bunlar merkezi SIS II'de yer alan bilgilere üye ülkelerde çalışan sorgular için kullanılmaktadır.

- Geniş Alan Haberleşme Altyapısı: CS-SIS ile NI-SIS arasında şifreli olarak SIS II verilerinin gidip gelmesini ve SIRENE büroları arasında bilgi alışverişini sağlamaktadır (European Commission, 2007a, madde, 4).

SIS II verileri, her üye ülkenin N.SIS II sistemleriyle girilebilir, değiştirilebilir, silinir veya sorgulanır. Her üye ülkenin kendi topraklarında yapılan sorguları yürütmek için ulusal kopya bulundurması gerekmektedir. Fakat bir üye ülke bir başka üye ülkenin N.SIS II sisteminden sorgulama yapamamaktadır. Bu bilgiye başvurmak için, merkez SIS II’de bir arama yapmaları gerekmektedir. Arama isabetliyse, talep eden otoritenin daha sonra uyarıyı oluşturan ulusal otoriteye başvurması gerekmektedir.

2013 yılına gelindiğinde, SIS II merkezi sistemi yeni fonksiyonları ve uyarı kategorileri ile EU Ajansı tarafından yönetilen büyük ölçekli bilgi sistemlerine (eu-LISA) geçmiştir (European Commission, 2013c). Yedekleme sistemi, ana merkezin bir arızası durumunda büyük ölçekli bilgi sistemlerinin çalışmasını garanti edecek kapasitededir (Eu-LISA, 2012). CS-SIS, SIS II veri tabanında yapılan aramalar, SIS I verisinin işlenmesi ve girilmesinde gerekli servisleri sağlamaktadır. Üye ülkeler kendi ulusal kopyalarını kullanırken, CS-SIS ulusal kopyaların online güncellenmesini, merkezi SIS II veri tabanı ile ulusal kopyalar arasında sekronizasyonu ve veri tutarlılığını, ulusal kopyaların onarımını ve başlamasını yapan işlemleri sağlamaktadır.

Ulusal düzeyde her katılımcı üye ülkedeki N.SIS II bürolarından, Merkezi SIS II’ye uyarılar gönderilmektedir. Bu ofisler, N.SIS II operasyonlarından ve güvenliğinden de sorumludur. Bu, tüm ulusal aktörlerin mevzuat koşullarının yerine getirmelerini sağlayabilmek için ilgili mercilere SIS II’ye erişim izni verdikleri anlamına gelmektedir. Bu ofisler genellikle polis departmanlarında ya da İçişleri Bakanlıklarında bulunurlar ve N.SIS II’nin sorumluluğundadır (European Commission, 2021).

SIRENE bürolarının rolü ise, talep yetkililerine uyarılarla ilgili ek bilgi sunmak ve SIS II’ye girilen bilgilerin kalitesini kontrol etmektir. Bu nedenle bahse konu bürolar, SIS II sistemine tam erişime sahiptirler. Her otorite oluşturduğu uyarıdan sorumludur. Avrupa düzeyinde ise euLISA ajansı, SIS II, VIS ve EURODAC bilgi sistemlerinin operasyonel yönetiminden sorumludur.

b) Vize Bilgi Sistemi

Schengen bölgesi, ortak bir vize politikası olmadan verimli bir şekilde çalışamaz. Bu nedenle VIS, Schengen ülkeleri arasında kısa süreli vize başvurularında bilgi alışverişi yapılan bir sistem olarak 8 Haziran 2004 tarihinde kurulmuştur (European Commission, 2008, madde, 1).³ Esasen AB özgürlük, güvenlik ve adalet alanı kurarken, halkın serbest dolaşımını ve yüksek güvenlik seviyesini sağlamayı da taahhüt etmiştir. Bu bağlamda AB, üye ülkeler arasında vize verilerinin karşılıklı değişiminde kullanılan bir sistem olarak VIS’nin kurulmasına ve geliştirilmesine öncelik vermiştir (European Commission, 2016b, s. 12). Düzensiz göç riski, Schengen ülkelerinin iç güvenliğine yönelik tehditler ve bölgeden biyometrik veri toplamanın uygulanabilirliği olarak belirlenmiştir (European Commission, 2016b, s. 25).

AB, Schengen ülkelerini kapsayan ortak bir vize politikası uygulamaktadır. VIS, ortak vize politikasını destekleyen bir araçtır. Diğer tüm vizeler için üye ülkeler kendi vize politikalarını

³ Mevcut belgedeki üye ülkeler, aksi belirtilmedikçe, VIS’ e bağlı olan AB üye ülkelerini ve Schengen ilişkili ülkeleri ifade etmektedir. VIS’ e bağlı AB üye ülkeleri: Belçika, Çekya, Danimarka, Almanya, Estonya, Yunanistan, İspanya, Fransa, İtalya, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Malta, Hollanda, Avusturya, Polonya, Portekiz, Slovenya, Slovakya, Finlandiya ve İsviçre’dir. VIS’ e bağlı Schengen ilişkili ülkeler: İzlanda, Lihtenştayn, Norveç ve İsviçre’dir. AB üye ülkelerinden Romanya ve Bulgaristan salt okunur erişime sahipken, Kıbrıs ve Hırvatistan henüz VIS’ e bağlı değildir (eu-LISA, 2022a, s. 1).

belirlenmektedirler. VIS vize bilgilerinin Schengen ülkeleri arasında bilgi alışverişine izin vermektedir. Bu sistemle, vize verilmesi ve kontrollerde kolaylık sağlanmıştır. Kontrollerin ve vizelerin verilmesinin kolaylaştırılması: VIS, sınır muhafızlarının vize sunan bir kişinin vizenin hak sahibi olduğunu doğrulamasını ve Schengen bölgesinde bulunan veya sahte belgelerle bulunan kişileri tespit etmesini sağlamaktadır. Bir vize sahibinin kimliğini doğrulamak için biyometrik verilerin kullanılması, daha hızlı, daha doğru ve daha güvenli kontroller yapılmasını

sağlamakta ve sistem aynı zamanda, özellikle sık seyahat edenler için vize verme sürecini de kolaylaştırmaktadır. Suistimallerle mücadele konusu dikkate alındığında, vize sahiplerinin çok büyük bir çoğunluğu kurallara uyarken, suistimaller de gerçekleşebilmektedir. Örneğin, VIS, “vize alışverişi” (yani, ilk başvuru reddedildiğinde diğer AB ülkelerine daha fazla vize başvurusu yapma uygulaması) gibi hileli davranışlarla mücadelede ve bunların önlenmesinde yardımcı olacağı düşünülmektedir. Yolcuları koruma bağlamında, biyometrik teknoloji, başka bir kişinin seyahat belgelerini kullanan yolcuların tespit edilmesini sağlamakta ve yolcuları kimlik hırsızlığına karşı korumaktadır. VIS, sığınma başvurularına yardımcı olma kapsamında, bir sığınma başvurusunu incelemekten ve bu tür başvuruları incelemekten hangi AB ülkesinin sorumlu olduğunu belirlemeyi kolaylaştırmaktadır. Bunlara ek olarak VIS, güvenliği artırmada, terör suçlarının ve diğer ciddi suçların önlenmesine, tespit edilmesine ve soruşturulmasına yardımcı olmaktadır. Kolluk kuvvetleri ve EUROPOL, VIS bilgilerine erişim hakkına sahiptirler (Council of the European Union, 2023a). Kısaca VIS, güvenlik risklerini ve AB’ye düzensiz göç riskini önlerken, turistler ve iş amacıyla seyahat eden kişiler gibi yasal ziyaretçilerin girişini kolaylaştıran bir araçtır. VIS, konsoloslukların, sınır muhafızlarının, kolluk kuvvetlerinin, göç ve diğer ilgili makamların vize başvuru sahiplerinin verilerine erişmesini sağlamaktadır (European Commission, 2022, s. 15).

c) Parmak İzi Karşılaştırma Sistemi

EURODAC, AB sığınmacı parmak izi veri tabanıdır. Sığınma talebinde bulunan bir kişiden AB’nin herhangi bir ülkesinde parmak izleri alınarak EURODAC merkezi sistemine iletilmektedir. EURODAC’ın amacı, AB’de yapılan bir sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu üye ülkenin belirlenmesidir. Öncelikli hedefi ise, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi’nin 26 Haziran 2013 tarihli (AB) 604/2013 sayılı Tüzüğü’nün (the Dublin III Regulation) uygulamasını sağlamaktır. Bu iki araç Dublin Sistemi’ni oluşturmaktadır (Council of the European Union, 2023d).

Dublin Sistemi

Üye ülkeler, 15 Haziran 1990 tarihinde Dublin’de, Avrupa Toplulukları üye ülkelerden birinde yapılan sığınma başvurularını incelemekten sorumlu ülkeyi belirleyen sözleşmeyi (Dublin Sözleşmesi) imzalamışlardır. Dublin Sözleşmesi’nin uygulanması amacı ile iltica başvurusunda bulunanların ve Topluluğun dış sınırlarının yasa dışı bir şekilde geçilmesinden ötürü yakalanan kişilerin kimliklerinin belirlenmesi gerekir. 18 Şubat 2003 tarihli ve (AB) 343/2003 sayılı Konsey Tüzüğü’nde (Dublin Yönetmeliği) üye ülkelerden birinde üçüncü ülke vatandaşları tarafından yapılan bir sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu üye ülkenin belirlenmesine ilişkin kriterler ve mekanizmalar belirlenmiştir. Tampere toplantısında, bu

sistemin kısa vadede bir sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu üye ülkenin belirlenmesinde açık ve uygulanabilir bir yöntem içermesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Böyle bir yöntem gerek üye ülkeler gerekse ilgili kişiler için tarafsız ve adil kriterlere dayanmalıdır. Özellikle, sığınmacı statüsü belirleme prosedürlerine etkili bir şekilde ulaşılmasının sağlanması ve sığınma başvurularının hızlı bir şekilde işlenmesinin amacından ödün verilmemesi için sorumlu üye ülkenin hızlıca belirlenmesi mümkün kılınmalıdır. 18 Şubat 2003 tarihli ve (AB) 343/2003 sayılı Konsey Tüzüğü'nde bazı önemli değişiklikler yapan 26 Haziran 2013 tarihli ve 604/2013 sayılı Konsey Tüzüğü ile sorumlu üye ülkenin tespitine dair yeni bir Tüzük (DUBLIN III) yürürlüğe alınmıştır. Dublin Sözleşmesini uygulamak amacıyla iltica başvurusunda bulunan kişilerin kimliklerinin belirlenmesi önem arz etmektedir. Parmak izleri, bu kişilerin kimliğini belirlemede önemli bir unsurdur. Parmak izi verilerinin karşılaştırılması için bir sistem kurulması gerekmiştir. Bu amaçla, EURODAC sistemi, "elektronik baskı" olarak adlandırılan merkezi bir veri tabanı, üye ülkelerle merkezi veri tabanı arasında iletişim alt yapısı kurulmuş ve işletilmesinden sorumlu olarak da Komisyon içinde merkezi bir birim oluşturulmuştur (Council of the European Union, 2000). Parmak izleri beş ayrı kategori altında toplanmaktadır. EUROPOL, Haziran 2017'de EURODAC'de arama yapmaya başlamış ve aramalar Hollanda Ulusal Erişim Noktaları (National Access Point - NAP) kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

EURODAC, AB üyesi ülkelere sığınma başvurusunda bulunan kişilere ve EURODAC bölgesinin dış sınırını düzensiz olarak geçerken ya da yasa dışı olarak kaldıkları esnada yakalanan üçüncü ülke vatandaşları ve vatansız kişiler hakkındaki bilgileri içermektedir.

Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 25 Ekim 2011 tarihli (AB) 1077/2011 sayılı Tüzüğü ile kurulan eu-LISA Ajansı tarafından EURODAC operasyonel yönetimi yürütülmektedir.

EURODAC'ın operasyonel yönetimi, EURODAC'ın haftanın 7 günü ve günde 24 saat, özellikle sistemin tatmin edici düzeyde (merkezi sistemin sorgulanması için gereken süre ile ilgili olarak) çalışmasını sağlamaktan sorumludur (eu-LISA, 2023).

Üye ülkeler, parmak izlerinin yasal olarak alınmasından, merkezi sistemde karşılaştırma yapmaya uygun bir kalitede gönderilmesinden, verilerin doğruluğundan, gönderilen ve karşılaştırılan verilerin güvenliğinden sorumludurlar. Merkezi sistem gönderilen parmak izlerinin kalitesini kontrol etmektedir. Uygun görülmezse tekrarlanması talep edilir. Merkezi sistem, taleplerin geliş sırasına göre karşılaştırmalar yapmaktadır. Bu Tüzüğe/Yönetmeliğe göre son sözü parmak izi gönderen ülke ile eşleşen parmak izini göndermiş olan ülke arasındaki görüşmeler belirlemektedir. Ajans, merkezi sistemin çalışmasından sorumludur. Parmak izleri, dijital olarak işlenmekte ve iletilmektedir. Ajans, üye ülkeler tarafından iletilen parmak izi verilerinin, bilgisayarlı parmak izi tanıma sistemi ile karşılaştırılabilmesini sağlamaktadır. Üye ülkeler, verileri elektronik olarak göndermektedirler (eu-LISA, 2023).

Üye ülkeler sadece kendi gönderdikleri verilere erişebilirler. Bir başka üye ülkenin verilerini araştıramazlar. Ancak ülkeler kendi girdikleri verileri düzeltirler, eklemeler yaparlar ya da silebilirler. Ajans da merkezi sistemde kayıtlı olan verileri üçüncü ülkelere göndermez. Ajans, merkezi sistem dahilindeki tüm veri işleme operasyonlarının kayıtlarını tutmaktadır. Bu kayıtlar; amacı, erişim tarihini ve saatini, iletilen verileri, sorgulama için kullanılan verileri ve gerek veriyi işleyen ya da alan ünitenin gerekse sorumlu kişilerin isimlerini göstermektedir (euLISA, 2023).

d) Eu-LISA Büyük Ölçekli Bilgi Sistemi

EURODAC, VIS ve SIS operasyonel yönetimi ile iletişim alt yapısının bazı bölümleri ve diğer bazı yeni bilgi sistemleri bu Ajans'ın görev alanında bulunmaktadır. 29 Haziran 2017 tarihinde yayınlanan 2015/2016 yıllarına ait Ajans'ın değerlendirme raporunda, Ajans'ın sorumluluğuna yeni bilgi sistemlerinin eklenmesi tavsiyesi çıkmıştır. Bu sistemler şunlardır:

- Giriş/Çıkış Sistemi (Entry/Exit System - EES): Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 30 Kasım 2017 tarihli ve (AB) 2017/2226 sayılı Konsey Tüzüğü ile kurulmuş ve operasyonel yönetimi, geliştirilmesi ve hazırlanması Ajans'a verilmiştir.
- DubliNet: Üye ülkelerin sığınmacı uzmanları tarafından uluslararası korunma için başvuruda bulunan kişilerin bilgilerinin değişimi için kullanılmaktadır. DubliNet, Avrupa Komisyonu'nun 2 Eylül 2003 tarihli ve (AB) 1560/2003 sayılı Tüzüğü'nün 18. maddesi ile kurulmuştur.
- Avrupa Seyahat Bilgi ve Yetkilendirme Sistemi'nin (The European Travel Information and Authorisation System - ETIAS) hazırlanması, geliştirilmesi ve operasyonel yönetimi. ETIAS, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 12 Eylül 2018 tarihli ve 2018/1240 sayılı Konsey Tüzüğü ile kurulmuştur.
- EuroDomain'in iletişim alt yapıları hariç kendisine yönetmesi için verilen sistemlerin iletişim altyapısı. EuroDomain iletişim altyapısı Komisyon'un sorumluluğundadır (Council of the European Union, 2018). İletişim alt yapısı bilgi transferinin sağlıklı ve güvenli yapılması için kriptolama teknikleri kullanılmaktadır.
- Avrupa Suç Kayıtları Sistemi (The European Criminal Records Information System – ECRIS - TCN): Üçüncü ülke vatandaşları ve vatansız kişilerin kayıtlarının tutulduğu bir sistemdir. ECRIS - TCN sistemi, henüz merkezi bir bilgi işlem alt yapısı hazır olmadığı için, Ajans bu hazırlığın yapılması, geliştirmesi ve operasyonel yönetiminden sorumlu olmakla görevlendirilmiştir.

Etraflıca bakıldığında bu girişim, güvenlik, sınır ve göç yönetimi için AB seviyesindeki bilgi sistemleri arasındaki birlikte çalışabilirlik eksikliğini ve bunların dış sınırları, göç olgusunu, suç ve terörizmle mücadeleyi yönetmek için ulusal makamlara veri sağlama biçimini ele almaktadır. Merkezi düzeyde işletilen, üçü mevcut ve diğer üçü halen hazırlık ya da geliştirme aşamasında olan altı AB bilgi sistemine odaklanmaktadır. Her sistemin kendi amaçları, amaçları, yasal dayanakları, kullanıcı grupları ve kurumsal bağlamı bulunmaktadır. Fakat aynı zamanda benzerlikleri ve örtüşmelerleri de bulunmaktadır (European Commission, 2017, SWD (2017) 473).

SIS, EURODAC ve VIS birbirlerini tamamlayan sistemlerdir. Bu sistemlerin yanı sıra olarak AB Komisyonu tarafından, 2016/2017 yıllarında 3 tane yeni merkezi AB bilgi sistemi daha önerilmiştir:

- Giriş/Çıkış Sistemi (EES): Bu sistem, pasaporta elle vurulan damgalamanın yerini alması planlanmaktadır. Kısa bir süreliğine Schengen bölgesine gelen üçüncü ülke vatandaşlarının giriş ve çıkış yaptığı yer, tarih, biyometrik bilgiler, yolculuk dokümanının tipi ve ismi elektronik olarak kaydedilecektir. EES'in amaçları arasında düzensiz göçün önlenmesi

ve göç akışlarının yönetiminin kolaylaştırılması da yer almaktadır. EES, üye ülkelerin topraklarında yetkili kalış koşullarını yerine getirmeyen veya artık karşılamayan kişilerin tespit edilmesine katkıda bulunacaktır. Bunlar ek olarak, EES ile terör suçlarının ve diğer ciddi suçların önlenmesine, tespitine ve soruşturulmasına katkıda bulunması hedeflenmektedir.

- Avrupa Yolcu Bilgi ve Yetkilendirme Sistemi (ETIAS): ETIAS ile Schengen bölgesine gelen ve vize muafiyeti bulunan kişilerin, yolculuklarından evvel bilgilerinin toplanması ve karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Bu sistem henüz faaliyette değildir ve bu noktada seyahat izni için herhangi bir başvuru toplanmamaktadır (eu-LISA, 2023). ETIAS'nin faaliyete geçmesi Mayıs 2023 olarak planlanmıştır (European Commission, 2022, s. 4).
- Avrupa Suçlu Kayıt Bilgi Sistemi (ECRIS - TCN): Üçüncü-ülke vatandaşları için AB'de mahkemeler tarafından suçlu bulunmuş ve suçu kesinleşmiş kişilerin bilgi alışverişi için önerilen elektronik sistemdir. ECRIS'in TCN ile ilgili olarak iyileştirilmesi, Avrupa güvenlik gündeminin bir parçasıdır. Girişim aynı zamanda Avrupa Komisyonu tarafından sınırlar ve güvenlik için veri yönetimine yönelik olarak ortaya konan ve güvenlik, sınır ve göç yönetimi için tüm merkezi AB bilgi sistemlerinin temel haklara tamamen saygı duyarak birlikte çalışabilir hâle gelmesi gerektiği yaklaşımının bir parçasıdır. ECRIS - TCN, eu-LISA tarafından geliştirilecek ve yönetilecektir (eu-LISA, 2023).

Odaklanması önem arz eden nokta, SIS, EURODAC, VIS ve yeni sistemler olan EES, ETIAS ve ECRIS - TCN sistemleri gibi üçüncü ülke vatandaşlarının hareketlerini merkeze alan sistemler arasındaki operasyonel iş birliğini artırmak olacaktır. Bu bilgi sistemlerine ilave olarak, AB seviyesinde merkezi olarak yönetilen INTERPOL Kayıp ve Çalıntı Yolcu Dökümanları (Lost and Stolen Passenger Documents - LSPD) veri tabanı, INTERPOL Bildirimlerle İlişkili Yolcu Dokümanı (Travel Documents Associated with Notices database - TDAWN) veri tabanı da kullanılmaktadır. Bu veri tabanı, EUROPOL verilerini de kapsamaktadır. Üye ülkelerin terör ve ciddi suçlarda yaptığı aramalara yardım etmektedir ve önerilen ETIAS'in fonksiyonlarıyla ilişkilidir (European Commission, 2018).

Bilgi sistemleri gerek AB sınır muhafızları gerekse polis memurlarına bilgi sağlamaktaysa da, AB veri yönetim mimarisi çok iyi değildir. Sistemde bazı boşluklar bulunmaktadır. Bu durum göç ve sınır yönetimi konusunda istenen kontrollerin sağlanmasını etkilemektedir. Bilgi sistemlerinden sağlanan bilgilerin doğru, güvenilir ve eksiksiz olması gerekmektedir. Ulusal yetkililer, bu bilgilere hızlı ve sistematik olarak erişebilmelidirler. Fakat mevcut AB bilgi sistemlerinin sınır muhafızlarına, kolluk kuvvetlerine, göçmen yetkililerine ve adli makamlara bilgi sağlama biçiminde sınırlandırılmış olduğu görülmektedir. Bu sınırlar iki şekilde kendini göstermektedir: İlk olarak, AB sistemleri tarafından sağlanan bilgiler her zaman doğru, eksiksiz ve güvenilir değildir. AB sistemleri tarafından sağlanan bilgiler, farklı kayıtlı bilgi parçaları arasındaki bağlantıları tanımadığı sürece bazen eksik olabilmektedir. Bu da yetkili makamlar için kör noktalara ve eksik resimlere yol açabilmektedir. Bu durum, birden fazla kimliği tespit etmeyi veya kimlik sahtekârlığıyla mücadele etmeyi çok zorlaştırabilir. İkinci olarak, son kullanıcılar, görevlerini yerine getirmek için ihtiyaç duydukları tüm bilgilere her zaman hızlı ve sistematik erişime sahip değildirler (European Commission, 2017, SWD (2017) 473).

Sorun daha ziyade, sistemleri yöneten AB yasal belgelerinde belirtildiği gibi mevcut erişim haklarının, ulusal düzeyde teknik ve pratik araçların eksikliği nedeniyle tam olarak

kullanılmamasıdır. Örnek vermek gerekirse, Dublin Tüzüğü kapsamında sorumlu üye ülkenin doğru tespitinde aksaklıklar ortaya çıkabilmektedir. Buna ek olarak, VIS ve EURODAC sistemlerine başvuran kolluk kuvvetlerinin, özellikle terör suçlarının ya da diğer ciddi suçların önlenmesi, tespit edilmesi ya da soruşturulması için ek zorluklar yaşanmaktadır. Terör suçlarının veya diğer ciddi suçların önlenmesi, tespit edilmesi ya da soruşturulması gibi yasa uygulama amaçları için göç yönetimine ilişkin bilgi sistemlerine (VIS ve EURODAC) erişim konusunda ek zorluklar bulunmaktadır. Üst düzey uzman grubunun nihai raporu da, kolluk kuvvetlerine erişim için mevcut kuralların her zaman operasyonel ihtiyaçları karşılamadığını doğrulamaktadır (European Commission, 2017, SWD (2017) 473). Bu sorunlar, AB bilgi sistemlerinin işleyişini ve katma değerini çeşitli şekillerde etkilemektedir. Uygulamaya alınan her yeni sistem ile üye ülkeler, artan son kullanıcı sayısı ile sistemlere erişimin yönetilmesi ve sağlanması konusu da dahil, eğer gereken tedbirler alınmazsa mevcut 3 bilgi sisteminde yaşanan problemlere eklenmesi planan yeni bilgi sistemleriyle çözüm gelmemesi ihtimaline ek olarak, problemlerin katlanarak artması muhtemeldir. Veri kalitesi, güvenliği ve yararlanabilirliği konusunda riskler artacak gibi görünmektedir (European Commission, 2017, SWD (2017) 473). SIS’de, karşı sınır kontrolleri alfasayısal aramalar (ad ve doğum tarihi) temelinde yapılmaktadır. Parmak izleri, sadece kendi adına göre tanımlanmış bir kişinin kimliğinin doğrulanması için kullanılabilir. Bu güvenlik eksiği, kişilerin SIS’de tam bir eşleşmeden kaçmak için sahte belgeler kullanmalarına izin verebilmektedir. Bu kritik zayıflık, mevcut yasal çerçevesinde AFIS aracılığı ile SIS’e bir parmak izi arama işlevi eklenmesi suretiyle giderilmiştir. AFIS, 2017’de hayata geçirilmiştir. AFIS’e EUROPOL tarafından erişim sağlanarak ceza soruşturması ve terörle mücadele konuları tamamlanacaktır.

Tüm bunların yanı sıra, üye ülkeler kolluk kuvvetlerinin VIS’ye erişiminde sorunlar olduğunu ve EURODAC’ye erişimin de oldukça sınırlı olduğunu bildirmişlerdir. Etkin sınır yönetimi için tüm üçüncü ülke vatandaşlarının ve AB vatandaşlarının seyahat belgelerinin INTERPOL’nin SLTD veri tabanına göre doğrulanmış olmasının kilit konumda olduğu görülmüştür. Kolluk kuvvetlerinin, Schengen bölgesindeki sorgular için SLTD veri tabanını da kullanması gerekmektedir. Bu durumun gerekliliği, 13 Kasım 2015 tarihinde yaşanan Paris terör saldırısı ile anlaşılmıştır. Yapılması planlanan başında AB bilgi sistemleri veri tabanlarının ortak hale getirilmesi, veri tabanları arasındaki iş birliğinin artırılması gelmektedir. Avrupa Ajansı tarafından yönetilen eu-LISA’nın kullanımının ve etkinliğinin geliştirilmesi önerilerin kilit noktası durumunda görünmektedir. Hedeflere ulaşmak için tüzükler aşağıdaki birlikte çalışabilirlik bileşenlerini oluşturmakta ve bunların amaçlarını, kullanımlarını, sorgularını, erişim olanaklarını belirtmektedir:

- Avrupa Arama Portalı (European Search Portal – ESP): Üye ülkelerin yetkili makamlarının ve Birlik ajanslarının AB bilgi sistemlerine, EUROPOL verilerine ve INTERPOL veri tabanlarına “hızlı, kesintisiz, verimli, sistematik ve kontrollü erişim” elde etmelerini sağlamaktadır. ESP, kişilerle veya seyahat belgeleriyle ilgili verileri aramak için kullanılabilir. ESP, yetkililerin/Birlik kurumlarının erişim haklarını değiştirmez. ESP’ye bir sorgu başlattıktan sonra (biyografik veya biyometrik verileri göndererek), sistem verilerin hangi AB bilgi sistemine veya veri tabanına ait olduğunu belirtmektedir. ESP, AB bilgi sistemleri, EUROPOL verileri ve INTERPOL veri tabanlarındaki verilerle ilgili olarak kullanıcının yürürlükteki

Birlik ve ulusal yasalar uyarınca erişiminin olmadığı bilgileri sağlamamaktadır. Sistemin güvenliği eu-LISA tarafından sağlanmaktadır.

- Ortak Biyometrik Karşılaştırma Servisi (Shared Biometric Matching Service - shared BMS): Bireyin biyometrik verilerini farklı sistemler arasında (SIS, EURODAC, VIS, gelecek olan EES ve teklif edilen ECRIS - TCN) eşleştirmek için kullanılan teknolojik bir araçtır. Şu anda AB bilgi sistemlerinde ayrı olarak kullanılan tüm biyometrik şablonları tek bir yerde yeniden toplayacak ve depolayacaktır. Bu şekilde, çeşitli sistemlerden biyometrik verilerin (parmak izleri ve şablonu) aranmasına ve karşılaştırılmasına olanak sağlayacak yeni bir bilgi teknolojisidir.

Biyometrik veriler (parmak izi ve fotoğraflar) tamamen merkezi sistemler tarafından tutulmaktadır. Paylaşılan BMS, örneklerin matematiksel modelini (bir arama vektörü veya fotoğraflar) oluşturmakta, ancak gerçek verileri atamakta ve bu nedenle tek bir yerde yalnızca bir kez depolanmaktadır (European Commission, 2017).

Ortak BMS, parmak izi türü, parmak izi sayısı ya da yüz görüntüsünün varlığı ya da yokluğundan tamamen bağımsız olarak bu biyometrik örnekleri (matematiksel modeli) şablonlara dönüştürmektedir. Ve arama için kullanılan biyometrik örneklerden bağımsız olarak tüm bu şablonları kullanmaktadır. Aynı kişiye dair biyometrik şablonlara ekleme yapılması ya da yenisinin eklenmesi dağınık sistemlere göre çok daha kolay ve doğru şekilde olmaktadır. Bu özellikler, Ortak BMS'i, veri kümeleri ile farklı merkezi sistemlerde aynı kişi tarafından üstlenilen farklı kimlikler arasındaki bağlantıların tespit edilmesine yardımcı olacak bir anahtar etkinleştirici konumunda kılmaktadır (European Commission, 2017, SWD (2017) 473 final, s. 50).

- Ortak Kimlik Havuzu (Common Identity Repository - CIR): Çeşitli AB bilgi sistemlerinde bulunan üçüncü ülke vatandaşlarının biyografik ve biyometrik verilerini içermektedir. CIR'in temel amacı, verilerin otomatik olarak karşılaştırılması ve eşleştirilmesi yoluyla tanımlamanın doğruluğunu artırmaktır (European Commission, 2017, SWD (2017) 473 final).

- Çoklu-Kimlik Dedektörü (Multiple-Identity Detector - MID): Aynı biyometrik veri setine bağlı birden fazla kimliğin tespit edilmesini sağlamak için aramada yer alan biyografik kimlik verilerinin kapsanan diğer sistemlerde bulunup bulunmadığını kontrol etmektedir. MID, çoklu kimliklerin doğrulanmasını sağlayacak küçük ve yeni bir bileşendir. Yalnızca farklı merkezi sistemlerde bağlantısı olan biyografik kimlik kayıtlarını (yani CIR'deki verilerin bir kısmını) göstermektedir. Diğer bir ifadeyle MID, aynı kimliğe ait farklı isimleri tespit etmektedir. MID, ortak BMS biyometrik verilerini kullanmaktadır ve kimlik sahtekârlığı ya da kimlik belirsizliği durumu olup olmadığını saptamaktadır. MID'in yetkili kullanıcılarına bu görevde yardımcı olabilmesi için sistemin tanımlanan bağlantıları dört farklı renk kategorisinde etiketlenmektedir:

- Yeşil bağlantı: Aynı biyografik kimliği paylaşan farklı kişiler
- Sarı bağlantı: Aynı kişi üzerinde potansiyel olarak farklı biyografik kimlikler
- Beyaz bağlantı: Aynı biyografik kimliğe sahip birden çok sistemde bulunan kişi

- Kırmızı bağlantı: Farklı biyografik kimliklerin aynı kişi tarafından yasa dışı olarak kullanıldığına dair şüpheli kimlikler (European Commission, 2017, s. 59).

Schengen bölgesini kısa süreliğine ziyaret edecek milyonlarca üçüncü ülke vatandaşı ve SIS’de uyarısı olan ve AB üye ülkelerinde mahkumiyet kaydı bulunan çok sayıda üçüncü ülke vatandaşı, yine milyonlarca sığınmacı ve düzensiz statüde göçmen olduğu bilinmektedir. Bu veriler yeterince güçlü bir bilgi sisteminin önemini gösterir niteliktedir. Deneyimlenen göçmen krizi ve hâlihazırda AB sınır trafiği, yukarıda atf verilen teknolojik sistemlerin yanı sıra AB operasyonel çalışmalara da ağırlık vermektedir. Takip eden satırlarda önem arz operasyonel birimler açıklanacaktır.

e) AB Üye Devletlerinin Dış Sınırlarında Operasyonel İşbirliğinin Yönetimi için Avrupa Ajansı AB’nin dış sınırları alanındaki Topluluk politikası, düzenli ve en yüksek düzeyde kontrol ve gözetim sağlayan entegre bir yönetimi hedeflemektedir. Dış sınırların kontrolü ve gözetimi sorumluluğunun üye ülkelere ait olduğu dikkate alındığında, Ajans, dış sınırların yönetimine dair mevcut ve gelecekteki AB’nin önlemlerinin uygulanmasını kolaylaştırarak daha etkin hâle getirilmiştir. Dış sınırların etkin kontrolü ve gözetimi, coğrafi konumlarından bağımsız olarak üye ülkeler için büyük önem taşımaktadır. Ajans, üye ülkelere dış sınır yönetimi ve topraklarında yasa dışı olarak bulunan üçüncü ülke vatandaşlarının iadesi hususlarında yardım etmektedir. Ortak bir risk analiz modeli ile üye ülkelere sınırlarında olabilecek risklere karşı yeterli bilgi sağlamaktadır. Ayrıca, dış sınır görevlilerine yönelik kurslar ve seminerler düzenlemektedir. Ajans, üye ülkelere artan teknik ve operasyonel gereksinimlerde yardımcı olmakta, dış sınırların kontrol ve gözetimi için kullanılan teknik cihazların kayıtlarını merkezde teknik cihazlar havuzunda tutmaktadır (Council of the European Union, 2004).

FRONTEX, 1 Mayıs 2005 tarihinde sorumlulukları üstlendiği tarihten bu yana, üye ülkelere dış sınır yönetiminin operasyonel yönlerini ortak operasyonlar ve hızlı sınır müdahaleleri, bilgi alışverişi, risk analizi, üçüncü ülkelerle ilişkiler ve ayrıca geri dönenlerin iadeleri yolu ile uygulamalarda yardımcı olmakta başarılı olmuştur (European Parliament and the Council, 2016).

f) Avrupa Sınır Gözetleme Sistemi

EUROSUR, FRONTEX ve üye ülkelerin ulusal yetkilileri arasında operasyonel iş birliğinin ve bilgi değişiminin güçlendirmesi amacıyla kurulmuştur (European Parliament and of the Council, 2013). EUROSUR, FRONTEX’in ve üye ülkelerin bu türde küçük gemileri tespit etme ve üye ülkelerin olaya müdahalesini hızlandırmaya yardımcı olmak için operasyonel ve teknik destek sağlamak ve böylelikle göçmenlerin yaşam kaybının azaltmasına katkıda bulunma amacını gütmektedir. Üye ülkelerde kurulmuş olan ulusal koordinasyon merkezleri sınır gözetimi konusunda FRONTEX ile bilgi alışverişini sağlamaktadır. Üye ülkelerde sınır gözetleme sorumluluğuna sahip bütün ulusal makamlar, ulusal koordinasyon merkezi ile iş birliği içindedirler.

Sınır gözlemleriyle ortaya çıkan bilgilerle ulusal düzeyde, Avrupa düzeyinde ve ortak sınır öncesi istihbarat tabloları oluşturulmaktadır. Bu tablolar, bilgilerin toplanması, harmanlanması, analiz edilmesi, yorumlanması, üretilmesi, görselleştirilmesi ile oluşturulmaktadır. Tüm tablolar, a-) olaylar b-) operasyonel c-) analiz seviyelerinin hazırlanmasıyla hazırlanmaktadır.

Ulusal durumsal tablosu, olaylar seviyesinde; izinsiz sınır geçişleri, göçmenlerin hayatlarını riske atabilecek olaylar, kriz durumları, sınır ötesi suçlar, tanımlanamayan şüpheli araçlar, gemiler, yanında ya da yakınında bulunan diğer gemiler ve şahıslar ara seviyelerinden oluşmaktadır. Olaylar seviyesinde her olguya “düşük”, “orta”, “yüksek” olacak şekilde bir seviye belirlenmektedir. Operasyonel seviyede ise, üye ülkelerin dış sınırlarında arazi ve hava şartlarını içeren çevresel bilgiler, sahip olunan varlıkların statüsü ve tipleri, operasyonel alanda, kendi varlıklarından bilgileri içermektedir. Analiz seviyesinde; analitik raporlar, risk derecelendirme eğilimleri, bölgesel izleyiciler, analiz edilmiş bilgileri içeren bir istihbarat alt seviyesi, referans görüntüleri ve arka plan haritalarını analiz edilen bilgilerin doğrulanmasıyla coğrafi referanslı bir takım verileri içeren görüntüler ve coğrafi veri alt seviyelerinden oluşmaktadır.

Avrupa durumsal tablosu, Ajans tarafından kurulup, devam ettirilmektedir. En önemli amacı ulusal koordinasyon merkezlerine etkin, doğru, zamanında bilgi ulaştırmaktır. Tabloyu, ulusal durumsal tablosundan, Ajans’dan, Komisyon’dan ve Birlik ofislerinden gelen bilgiler ile oluşturmaktadır. Bunun dışında Ajans, ulusal koordinasyon merkezlerine sınır öncesi alanında etkili, doğru ve zamanında bilgi ve analiz sağlamak için ortak sınır öncesi istihbarat tablosu oluşturmaktadır. Ortak sınır öncesi istihbarat tablosu, ulusal koordinasyon merkezlerinden, Birlik ofislerinden ve Ajans’tan, üçüncü ülke yetkililerinden sağlanan bilgilerle oluşturulmaktadır. Ajans, sınır öncesi alanındaki herhangi bir olayda ulusal koordinasyon merkezlerini bilgilendirmektedir.

Ajans, ulusal koordinasyon merkezlerine ve kendisine dış sınırlar ve sınır öncesi alanında düzenli, güvenilir ve uygun maliyetli bir şekilde gözetim bilgileri sağlamak için ortak gözetim araçlarının uygulamasını koordine etmektedir. Ajans, gemi raporlama sistemleri, uydu görüntüleri, herhangi bir araç, taşıma gemisi ya da diğer gemilere monte edilmiş sensörler gibi çeşitli sistemler, sensörler ve platformlardan toplanabilecek verileri birleştirip, analiz ederek bilgileri sağlamaktadır (European Parliament and of the Council, 2013). Etraflıca bakıldığında, operasyonel destek birimlerinin gerek göç yönetimi gerekse sınır koruma alanındaki desteğinde teknolojik sistemlerin önemli bir yeri bulunmaktadır.

Teknolojik ve Operasyonel Birimlerin Göç Kontrolü ve Sınır Yönetimindeki Rolü

AB devlet ve hükümet başkanlarını bir araya getiren Avrupa Konseyi, Şubat ve Mart 2016’da kapsamlı bir paket oluşturmayı başarmıştır. Raporda siyasi liderler, Batı Balkan rotasını kapatma, AB’nin dış sınır kontrollerini artırma ve Orta Doğu’dan hareket eden göçmenler için ana geçiş ülkesi olan ve olmaya devam eden Türkiye ile bir anlaşma yapma konusunda anlaşmışlardır. AB sahadaki duruma öncelik vermiştir. Yüksek sayıdaki mülteci ve göçmenin baskısı, dahil olan çeşitli ülkelere aşırı yük bindirmiş ve vizeler ve sığınma ile ilgili Schengen ve Dublin (vize ve sığınmacı) kurallarıyla bağlantılı süreçlerin uygulanmasını neredeyse imkânsız hâle gelmiştir. AB bu durumda, kaosun önlenmesi, göç akışlarında kontrolünün yeniden sağlanması, AB topraklarındaki göçmenlerin tespit edilmesinden, parmak izi verilmesinden ve kayıt altına alınmasından sığınma taleplerinin incelenmesine kadar düzenli bir yönetimi sağlamayı amaç edinmiştir (Vimont, 2016, s. 16). Geniş anlamda, Batı Balkan rotasının kapatılması ve gelecekte yalnızca Türkiye’de başlatılan yasal kanallardan gelen sığınmacı ve göçmenlerin Avrupa’ya girmesine izin verilmesi kararı alınmıştır. Burada

yapılmak istenen, sıkı dış sınır kontrolleri uygulanması için eşit derecede güçlü bir katılımın sağlanarak son dönem göç hareketleri karşısında en fazla zorluk yaşayan üye ülke olan Yunanistan'a önemli bir destek verilmesidir. Bunun için öncelikle Türkiye ile Geri Kabul Anlaşması imzalanarak, Türkiye'nin düzensiz göçmenlerin Avrupa'ya geçmesine izin vermemesinin ve AB'ye girişi reddedilen göçmenleri Türkiye'nin geri almasının sağlanması hedeflenmiştir (Vimont, 2016, s. 16).

Bunun üzerine, 18 Şubat, 7 Mart ve 18 Mart 2016 tarihli Avrupa Konseyi kararlarında sunulan ayrıntılı kararlar üç temel konuya odaklanmıştır. Birincisi, AB, sığınmacılara insani yardım sağlanmasına yardımcı olmak, sınır kontrolü ve sığınma talepleri için AB'nin gerektirdiği idari süreçlerin farklı aşamalarını kolaylaştırmak için başta Yunanistan olmak üzere cephedeki ülkelere mali kaynaklar ve uzmanlık da dahil olmak üzere açık destek vermiştir. İkinci olarak, tüm üye ülkelerin Schengen kurallarına geri dönme ve sıkı dış sınır kontrolleri uygulama taahhüdü doğrultusunda, ilgili kurumlara, yani AB esas olarak FRONTEX'e ve EASO'ya ek kaynaklar tahsis etmiştir. Aynı zamanda AB, yazdan önce ilgili mevzuat yoluyla hızla yeni bir AB sınır ve sahil güvenlik kuvvetleri teşkilatı kurmuştur. Son olarak AB, Türkiye ile Türkiye'den Avrupa'ya hareket eden sığınmacı ve göçmen akınlarına ilişkin olarak her iki tarafa da karşılıklı yükümlülüklerini ve haklarını net bir biçimde anlamalarını sağlayan, Türkiye ile tam teşekküllü bir anlaşmaya varmıştır (Vimont, 2016, s. 16-17). Yunanistan'da bulunan düzensiz statüdeki göçmenlerin Türkiye'ye iade edilmesi, Türkiye'de bulunan sığınmacıların başvuru işlemlerinin yapılması ve bunlardan hangilerinin Avrupa'ya düzenli göçmen olarak kabul edilip edilmeyeceği hususlarında anlaşma hükümleri kabul edilmiştir (Council of the European Union, 2016).

Aşağıda AB'nin çeşitli birimlerinin istatistikleri çerçevesinde farklı teknolojik sistemler ve birimlerin özellikle 2015 sonrasını içeren son dönemde göç kontrolü üzerindeki etkisi değerlendirilmektedir.

a) Eu-LISA Sistem İstatistikleri

VIS'in dünya çapında kullanılması sağlanmaktadır. 2017 yılı verilerine göre, sistemlerin hepsinin performanslarının stabil, VIS %99,92, EURODAC %99,95, SIS II'in ise %99,82 olarak ayakta tutularak hizmet verdiği raporlanmıştır. 2017 yılı sonunda SIS II veri tabanında %7'lik bir artışla 76 milyonun üzerinde uyarı kaydedilmiştir. Karşılaştırmalı olarak bakıldığında, 2016'nın sonunda 70 milyondan fazla uyarı depolandığı görülmektedir. Ve bu, 2015 yılının sonunda depolanan verilerden %11,6 daha fazladır. 2017 yılı sonu itibarıyla VIS/BMS sisteminde saklanan toplam vize başvuru sayısı 52 milyonu aşmıştır. 2016 yılı sonunda bu rakam, 2015 yılına göre %75'in üzerinde bir artışla yaklaşık 36 milyona ulaşmıştır. Veri tabanında saklanan parmak izi seti sayısı 44 milyon milyondur. 2016 yılının sonunda 30 milyondan fazla parmak izi seti depolanmıştır. Bu rakam 2015 sonunda depolanan rakamdan %85 daha fazladır (eu-LISA, 2018, ss. 20- 21).

b) EURODAC İstatistikleri

Güncel verilere verilere bakıldığında, örneğin, 2021 yılı sonu itibarıyla EURODAC merkezi sisteminde saklanan parmak izi veri seti sayısı 5,8 milyona ulaşmıştır. 2021 boyunca EURODAC'ye 855.000'den fazla yeni parmak izi veri seti iletilmiştir. Birleşik Krallık'ın 1 Ocak 2021 tarihinde bağlantısının kesilmesi ve bunun sonucunda Birleşik Krallık verilerinin

silinmesi saklanan kayıtların sayısını etkilemiştir. Buna rağmen, 2021 yılının sonunda kayıt sayısı silinmeden önceki seviyeye geri dönmüştür. 2021’de EURODAC yanıt süresi performansı %100 ve EURODAC sisteminin kullanılabilirliği yıl boyunca % 99,80 olarak rapor edilmiştir. COVID-19 pandemisinin etkilerine rağmen üye ülkelere verilen hizmetler yıl boyunca kesintisiz devam etmiştir (eu-LISA, 2022, s. 15).

2021’de işlenen veriler ve depolanan verileri, en yüksek işlem sayısının, aktarılan toplam 510.696 veri seti ile Kategori 1’de (sığınmacılar) kaydedildiğini göstermektedir. Bu verileri 211.960 işlemle Kategori 3 (bir üye ülkenin topraklarında yasa dışı yollardan bulunan üçüncü ülke vatandaşları) izlemiştir. Kategori 2 (düzensiz sınır geçişleri) 132.356 ve son iki kategoride (Kategori 4 ve Kategori 5 - üye ülkenin kolluk kuvvetleri ve EUROPOL tarafından yapılan aramalar) sırasıyla 446 ve 20 veri seti işlemi gerçekleşmiştir. Bir önceki yıla göre merkezi sisteme iletilen işlem sayısı 2021’de tüm kategorilerde artarken, toplam + %124 olarak en fazla artış Kategori 4 ve 5’te gerçekleşmiştir (eu-LISA, 2022, s. 16).

Yeni bir parmak izi veri seti EURODAC merkezi sistemine (Kategori 1) iletildiğinde, sistemde saklanmakta ve sistemde kayıtlı mevcut verilerle karşılaştırılmaktadır. Kategori 1 verilerine karşı üretilen isabetler, aynı kişi tarafından son 10 yıl içinde yapılmış mükerrer, dolayısıyla birden fazla uluslararası koruma başvurusunu göstermektedir (merkezi sistemde Kategori 1 verileri için maksimum saklama süresi 10 yıldır). Bu isabetler yerel (aynı üye ülkede yapılan birden fazla başvuru) veya yabancı olabilir (aynı kişi birden fazla üye ülkede uluslararası koruma başvurusunda bulunmuştur). 2021’de EURODAC, uluslararası koruma için toplam 510.696 başvuruyu işleme koymuştur. Bunların %37’sinin birden fazla başvuru olduğu saptanmıştır (188.886). Bu da kişilerin hâlihazırda uluslararası koruma için başvurmuş olduğu anlamına gelmektedir. 2021 yılında EURODAC’de yapılan işlemlerin %30’unu yapan Almanya ilk sıradadır.

Arkasından %27 ile Fransa, %8 ile Belçika ve %7 ile İtalya gelmektedir (eu-LISA, 2022, s. 18).

c) VIS İstatistikleri

Vize kayıtları, VIS’in çalışmaya başladığı 2011 yılından COVID öncesine kadar çok hızlı artış göstermiştir. 2019’un sonunda, VIS veri tabanında 77 milyondan fazla vize başvurusu ve 68 milyon set parmak izi saklanmıştır. Rakamlar yıllar içinde istikrarlı bir şekilde artmış, ancak 2020’deki COVID-19 seyahat kısıtlamaları nedeniyle VIS’de saklanan vize başvurularının ve parmak izlerinin sayısı ilk kez düşmüştür. Saklanan vize başvuruları 73 milyona, saklanan parmak izi setleri ise 66 milyona gerilemiştir. 2021’in sonundaki raporlama döneminin sonunda, şu anda sistemde depolanan 62 milyondan fazla vize başvurusu ve 56 milyondan fazla parmak izi seti ile rakamlarda bir önceki yıla kıyasla düşüş kaydedilmiştir. Bu olumsuz gidişatın nedeni, 2020 ve 2021 yıllarında COVID ile ilgili seyahat kısıtlamaları nedeniyle çok az sayıda yeni başvurunun ve yeni parmak izinin sistemde saklanması ve aynı zamanda saklama politikası sonucunda otomatik silme işleminin devam etmesidir (eu-LISA, 2022a, s. 21).

VIS sisteminin kullanımı, üye ülkelere arasında önemli ölçüde farklılık göstermektedir. Konsolosluk ağının genişliği ve tarihsel bağlar, konsoloslukların iş yükünü belirlemekle birlikte, hem dış sınırları geçen üçüncü ülke vatandaşlarının sayısı hem de geçiş noktalarının sayısı, sistemin sınır kontrolü amaçlı kullanımında önemli bir etkiye sahiptir (eu-LISA, 2022a, s. 24).

Ekim 2019'dan Eylül 2021'in sonuna kadar, VIS aracılığıyla 8 milyonun üzerinde vize başvurusu kaydedilerek işleme konmuştur. Bunun sonucunda 7 milyondan fazla vize verilmiş ve 965.000'den fazla vize reddedilmiştir. Dönem içinde raporlama yapan tüm üye ülkeler bu kategoriler için veri sağlamışlardır (eu-LISA, 2022a, s. 24).

Son olarak, 27 Temmuz 2021 tarihinde tamamlanan yükseltme ile EES ve ETIAS'ın devreye alınmasını desteklemek amacıyla VIS iletişim altyapısının eskisinden neredeyse yedi kat daha fazla kapasiteye sahip olması sağlanmıştır. Bu proje ile kurum operasyon sahalarındaki anahtar teslim erişim noktaları da (Turnkey Access Points - TAP) yenilenerek VIS, EES ve ETIAS merkezi sistemlerinin yeterli bant genişliğine sahip olması sağlanmıştır (eu-LISA, 2022a, s.17). 2019 ve 2020 için yanıt süresi, alfasayısal aramalar için ortalama yaklaşık 0,8 saniyedir (hizmet düzeyi anlaşması 30 saniyedir). Parmak izi doğrulaması için yanıt süresi ortalama 2 saniyenin altında olarak kaydedilmiştir (hizmet düzeyi anlaşması 3 saniyedir). (eu-LISA, 2022a, s. 29).

d) Schengen İstatistikleri

SIS II, Schengen bölgesi ve güvenli sınır kontrollerinde insanların rahatça hareket etmesinde kritik öneme sahiptir. 2015 yılında SIS II'ye tüm üye ülkeler tarafından toplamda 2.908.184.143 kez erişilmiştir. 2022 yılında gelindiğinde ise üye ülkeler SIS II'ye toplam 12.714.610.758 erişim sağlamışlardır. Bu veriler üye ülkeler tarafından yıllık bazda raporlanmaktadır (euLISA, 2023a, s. 5). Mart 2018'den bu yana, alfasayısal aramalara ek olarak, merkezi SIS II'ye karşı AFIS aramaları yapmak mümkündür. Bu aramalar sadece merkezi sisteme karşı yapılmakta ve SIS II'de saklanan parmak izlerine göre bir kişinin kimliğinin tespit edilmesini sağlamaktadır (eu-LISA, 2023a, s. 7).

Mutlak olarak, 2022'de SIS II'ye en çok erişen üye ülke, 2021'de de olduğu gibi (sisteme toplam erişimin neredeyse %27'si ile) Hollandayı, Belçika (%23,) Fransa (%9) ve İspanya (%8) izlemiştir (eu-LISA, 2023a, s. 7).

Bu noktada belirtmekte fayda bulunmaktadır: SIS II'nin üye ülkelerde kullanılması, sistemin ulusal düzeyde uygulanmasına, iş süreçlerinin ve iş akışlarının nasıl tanımlandığına ve teknik uygulamaya, demografik, coğrafi ve ekonomik duruma, sınır geçiş noktalarının sayısına (hava, deniz ve kara sınırları) ve dış kara sınırlarının uzunluğuna bağlıdır (eu-LISA, 2023a, s. 8).

31 Aralık 2022'de SIS II'de 86.461.806 uyarı saklanmıştır (eu-LISA, 2023a, s. 10). 2022'nin sonunda, SIS II veri tabanında saklanan kişilerle ilgili 1.002.342 uyarı bulunmaktadır (eu-LISA, 2023a, s. 8). 2022'de, SIRENE büroları aracılığıyla yabancı uyarılara ilişkin toplam 263.452 isabet bildirilmiştir. Yabancı alarmlara isabet sayısı 2021'e göre %18 artış görse de isabet sayısı 2019'da ulaşılan rekor seviyeden (COVID öncesi seviyeler) %7 daha azdır (eu-LISA, 2023a, s. 17).

2022'deki rekor arama sayısı, yolcu trafiğinin COVID öncesi seviyeye geri dönmesinden ve ayrıca bazı üye ülkeler tarafından Otomatik Plaka Tanıma (Automatic Number Plate Recognition - ANPR) sistemlerinin artan sistematik kullanımının 2021'e kıyasla otomatik aramaların iki katından fazla olmasına bağlıdır. Öte yandan, yabancı alarmların isabet sayısı farklı bir hızda da olsa artmaya devam etmektedir (eu-LISA, 2023a, s. 19).

Tüm Avrupa'da ilgili makamlar tarafından 2022 yılında günde ortalama 35 milyona yakın arama yapılmıştır ve SIRENE büroları tarafından günlük olarak ortalama 720'den fazla isabet işlenmiştir (eu-LISA, 2023a, s. 19).

AB, Avrupa göç ajandasında, düzensiz göç ve kaçakçılıkla mücadele, dış sınırların kontrolü, güçlü ortak bir sığınma politikasının altı çizilmektedir. Ayrıca, güçlü bir vize sisteminin düzensiz göçü azaltacağı düşünülmektedir. Güçlü sınır kontrollerinde mevcut teknolojik bilgi sistemlerinin geliştirilmesinin yanında, yeni bilgi sistemlerinin devreye sokulması da kararlaştırılmıştır. 2023 yılına kadar yeni bilgi sistemlerinin tamamlanıp devreye alınması planlanmaktadır (European Commission, 2020).

Komisyon, özellikle AB'nin dış sınırlarını izinsiz olarak geçen veya bir arama kurtarma operasyonundan sonra karaya çıkarılan tüm insanların kimliğinin tespit edilmesini kapsayan, giriş öncesi taramayı ilk kez içeren entegre bir sınır prosedürü getirmeyi teklif etmektedir. Bu aynı zamanda sağlık ve güvenlik kontrolü, parmak izi alma ve EURODAC veri tabanına kayıt gerektirecektir. Taramadan sonra bireyler, ister belirli başvuru kategorileri için sınırda ister normal bir iltica prosedüründe olsun, doğru prosedüre yönlendirilebileceklerdir. Bu sınır prosedürünün bir parçası olarak, sığınma veya geri dönüş kararları hızlı bir şekilde verilecek ve vakaları hızla incelenebilecek kişiler için hızlı kesinlik sağlanacaktır. Aynı zamanda, diğer tüm prosedürler iyileştirilecek ve AB kurumlarının daha güçlü izleme ve operasyonel desteğine tâbi olacaktır. AB'nin göç yönetimine yönelik dijital alt yapısının bu prosedürleri yansıtacak ve destekleyecek şekilde modernize edilmesi planlanmaktadır (European Commission, 2020).

Sonuç

AB'nin geleceği ve içinde yaşayan toplumlar üzerinde önemli bir etkisi olan göç olgusu, AB tarihi boyunca sürekli konu olmuştur. AB bilgi sistemleri, Avrupa tarihinde 1990'lı yıllardan itibaren yer almaya başlamıştır. SIS, 1995 yılında son kullanıcılar tarafından kullanılmaya başlanmıştır. VIS ve EURODAC bilgi sistemleri AB'nin sınır kontrollerinde kullanılan en önemli araçlar haline gelmiştir. AB iç sınır geçişlerinde kontrolleri kaldırdığından özgürlük, güvenlik ve adalet alanı olarak gördükleri Schengen bölgesi için dış sınır kontrollerinde ilgili bilgi sistemlerini hayati öneme sahip bir konuma getirmiştir.

Etraflıca bakıldığında SIS, VIS, EURODAC 2015 yılına kadar dış sınır kontrolleri ve iç güvenliğin sağlanmasında ihtiyaçları karşılamıştır. Öte yandan 2015 yılında yaşanan sınır krizi sistemlerdeki eksiklikleri gözler önüne sermiş, sistemlerin tekrar ele alınıp eksikliklerinin giderilmesi ve yeni sistemlerin ilavesini gerektirmiştir. 2015 yılı sınır krizinde sınır kontrollerinde acil çözüm üretmeye yoluna giden AB, sorunu kolluk kuvvetlerini destekleyerek ve üçüncü ülkelerle geri dönüş anlaşmaları yaparak kapatmaya çalışmıştır. AB, yıllardır "yasadışı göçle mücadele stratejisi" adı altında oluşturulan askeri, akıllı ve dijital sınırlar, 2015 krizi sonrası kayıt dışı kalan göçmenleri istismardan koruma ve denizlerde ölümle karşı karşıya kalan göçmenleri kurtarmayı da içererek Avrupa sınırlarını korumayı hedeflemiştir (Baklacioğlu, 2017, s. 145).

Bununla beraber 2017 yılında Akdeniz, Ege ve Balkan hattı sınırlarında devam eden ölümler, AB'nin askerileşen dış sınır güvenlik politikasının AB'ye sığınmaya çalışan mülteciler için can güvenliği sağlayamadığını göstermektedir (Baklacioğlu, 2017, s. 146). Günümüzde AB'nin dış sınır güvenliği için askeri güç kullanıldığı, üye ülkelerin de kendi kara sınır geçişlerinde göçmenlere şiddet uygulama yolunu seçmiş olduğu görülmektedir. (Baklacioğlu, 2017, s. 150). Doğu Avrupa ve Balkan ülkelerinin 2015 yılında göstermiş olduğu bu refleksle dış sınır güvenliğinin sağlanması yolunu seçmişlerdir. Bazı Birlik üyeleri, gelen toplu göçmen akımını şiddet yoluyla durdurarak, ya da göçü kaynağında durdurma yolunu (Kuzey Afrika ülkeleri gibi)

seçerek, bu göçmenleri kayıt altına almama yoluna gitmişlerdir. Bahsedilen önlemlerle, göçmen akışı hızlı bir şekilde düşmüş ve Avrupa durumu nispeten kontrol altına almaya başlamıştır.

Avrupa'ya gelen mülteci ve göçmen sayıları 2015 yılında yaşanan sınır krizinden itibaren düşmeye başlamıştır. Operasyonel destek sağlayan birimlerle koordinasyon içinde çalışan teknolojik sistemlerin düşen düzensiz giriş sayılarında gözlemlemek mümkündür. Yine sığınma başvuru süreci ve düzenli göçmenlerin kayıt edilmesi konuları da bu sistemlerle kontrol altına alınmıştır. Sistemdeki güncellemelerin devam etmesi AB'nin pratikteki gelişmelere yönelik olarak yerinde ve etkili bir şekilde müdahale edebilme kapasitesini ortaya koymaktadır.

Bu noktada şunu belirtmekte yarar bulunmaktadır: Uygulanan çözümün gelecekteki günlerde de yeterli olup olmayacağı tartışmalı bir konudur. Ortadoğu'da 2015 yılındaki kitlesel göçe neden olan siyasi kargaşa halen devam etmektedir. Ekonomik açıdan değerlendirildiğinde göç hareketlerini tetikleyen diğer nedenler ortadan kalkmamıştır. Özellikle Afrika'dan sürekli bir göç akını devam etmektedir.

Çalışma kapsamında yapılan tespitler göstermiştir ki bilgi sistemleri 2015 yılında yoğun göç baskısı altında yetersiz kalmış, fakat takip eden yıllarda yapılmış olan yenilenmeler ve geliştirmeler ile gelen göçmen sayısında bir düşüş sağlanmıştır. Bu başarıda incelenen elektronik sistemler yanında, sınır kolluk kuvvetleri ve üçüncü ülkelerle yapılan geri kabul anlaşmalarının da etkili olduğunu söylemek mümkündür. Özellikle AB ile Türkiye arasında Aralık 2013'te imzalanan ve 1 Ekim 2014 tarihinde yürürlüğe giren "Geri Kabul Anlaşması" AB'ye nefes aldirmiş, sığınmacı kayıtlarının Türkiye'de yapılmasıyla, sığınmacı kabullerine de sınırlama getirilmiştir.

Uzun vadede AB üye ülkeleri ancak kapsamlı bir göç politikasının unsurlarını şekillendirecek esnek bir dayanışma sürecine girebilirse, sığınma rejimi, sınır kontrolü, yeniden yerleşim planları, yasal göç ve toplumsal entegrasyonun üstesinden gelebilir.

Kaynakça

AIDA. (08/03/2019). *Asylum Information Database*.

<https://asylumineurope.org/reports/country/malta/asylum-procedure/relocation/> adresinden 04/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

Baklacioğlu, N. Ö. (2017). *Uluslararası Sınırların Gölgesinde Mülteci Kadınlar*. İstanbul: Der Kitabevi.

Brouwer, E. (2008). *Digital borders and real rights : Effective remedies for third-country nationals in the Schengen Information System*. Leiden: Martinus Nijhoff Publishers.

Council of the European Union. (2006). *Regulation (EC) No 1987/2006 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL*. Official Journal of the European Union.

<https://eurlex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32006R1987&from=EN> adresinden 08/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

Council of the European Union. (2000). *Council Regulation (EC) No 2725/2000 of 11 December 2000 concerning the establishment of 'Eurodac' for the comparison of fingerprints for the effective application of the Dublin Convention*.

<https://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32000R2725:EN:HTML> adresinden 13/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

Council of the European Union. (2003). *Council Regulation (EC) No 343/2003 of 18 February 2003 establishing the criteria and mechanisms for determining the Member State responsible for examining an asylum application lodged in one of the Member States by a third-country national*. Regulation.

<https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003R0343&from=en> adresinden 13/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

Council of the European Union. (2004). *Council Regulation (EC) No 2007/2004 of 26 October 2004 establishing a European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union*. Regulation. <https://eurlex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R2007&from=EN> adresinden 04/03/2023 tarihinde erişilmiştir.

Council of the European Union. (2007). *Regulation (EC) No 863/2007 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL*. Official Journal of the European Union. <https://eurlex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007R0863&from=EN> adresinden 09/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

Council of the European Union. (2008). *Regulation (EC) No 767/2008 of the European Parliament and of the Council of 9 July 2008 concerning the Visa Information System (VIS) and the exchange of data between Member States on short-stay visas (VIS Regulation)*. Regulation. <https://eurlex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008R0767&from=EN> adresinden 10/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

Council of the European Union. (2008a). *Council Decision 2008/633/JHA of 23 June 2008 concerning access for consultation of the Visa Information System (VIS) by designated authorities of Member States and by Europol*. <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008D0633&from=EN> adresinden 13/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

Council of the European Union. (2016). *Statement of the EU Heads of State or Government, 07/03/2016*. Statement. <https://www.consilium.europa.eu/en/press/pressreleases/2016/03/08/eu-turkey-meetingstatement/> adresinden 08/03/2023 tarihinde erişilmiştir.

Council of the European Union. (2018). *Regulation (EU) 2018/1726 of the European Union Parliament and of the Council*. Regulation. <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1726&from=EN> adresinden 18/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

Council of the European Union. (2023a). *EU Visa Policy*. <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-visa-policy/> adresinden 10/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

Council of the European Union. (2023b). *Council Regulation (EC) No 2725/2000 of 11 December 2000 concerning the establishment of 'Eurodac' for the comparison of fingerprints for the effective application of the Dublin Convention*. Regulation. <https://eur->

lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=celex:32000R2725 adresinden 11/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

Council of the European Union. (2023c). *Regulation (EU) No 603/2013 of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the establishment of 'Eurodac' for the comparison of fingerprints for the effective application of Regulation (EU) No 604/2013*. Regulation. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A32013R0603> adresinden 11/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

Council of the European Union. (2023d). *Regulation (EU) No 604/2013 of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 establishing the criteria and mechanisms for determining the Member State*. Regulation. Recuperado el 11 de 02 de 2023, de <https://eurlex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=celex%3A32013R0604>

eu-LISA. (2012). *European Agency for the operational management of large-scale IT systems in the area of freedom, security and justice Work Programme 2012*.

https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Corporate/2012_annual_work_programme_en.pdf adresinden 10/02/2023 tarihinde erişilmiştir. eu-LISA. (2015). *Consolidated Annual Activity Report*.

Luxembourg: Publications Office of the European Union. doi:10.2857/482401

eu-LISA. (2016). *EURODAC – 2015 Annual Report*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

<https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/Eurodac%202015%20Annual%20Report.pdf> adresinden 14/03/2023 tarihinde erişilmiştir. eu-LISA. (2017). *Consolidated Annual Activity Report*.

Luxembourg: Publications Office of the European Union. Recuperado el 13 de 03 de 2023, de [https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Corporate/eu-](https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Corporate/eu-LISA%20Annual%20Activity%20Report%202016.pdf)

[LISA%20Annual%20Activity%20Report%202016.pdf](https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Corporate/eu-LISA%20Annual%20Activity%20Report%202016.pdf)

eu-LISA. (2018). *Consolidated Annual Activity Report*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Corporate/eu-LISA%20Annual%20Activity%20Report%202017.pdf> adresinden 13/03/2023 tarihinde erişilmiştir.

eu-LISA. (2019). *Interoperability*. European Union Agency for the Operational Management of LargeScale IT Systems in the Area of Freedom, Security and Justice.

eu-LISA. (2022). Luxembourg: Publications Office of the European Union. doi:10.2857/7277

eu-LISA. (2022a). *Report on the technical functioning of the Visa information System (VIS) August 2022*. Luxembourg:: Publications Office of the European Union. doi:10.2857/840869

eu-LISA. (2023). *European Union Agency for the Operational Management of Large-Scale IT Systems in the Area of Freedom, Security and Justice*. <https://www.eulisa.europa.eu/Activities/Large-Scale-It-Systems/Eurodac> adresinden 17/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

eu-LISA. (2023a). *SIS II 2022 Annual Statistics, February 2023*. doi:10.2857/01434

European Association for the Defense of Human Righ. (2014). *European Monograph SIS II - VIS - EURODAC – ECRIS*.

http://www.aedh.eu/plugins/fckeditor/userfiles/file/AEDH_EuropeanMonograph_PublicDataCollection_Final.pdf adresinden 27/04/2023 tarihinde erişilmiştir.

European Asylum Support Office. (2017). *Operating Plan Agreed by EASO and Greece*.

<https://euaa.europa.eu/sites/default/files/Greece%20OP%202018-13-12-2017.pdf> adresinden 10/03/2023 tarihinde erişilmiştir.

European Commission. (2000). *Economic and Social Committee and the Committee of the Regions "Towards a European research area" (COM(2000) 6*.

<https://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2000:0006:FIN:EN:PDF> adresinden 02/04/2023 tarihinde erişilmiştir.

European Commission. (2007). *Council Decision 2007/533/JHA of 12 June 2007 on the establishment, operation and use of the second generation Schengen Information System (SIS II)*. Official Journal of the European Union. <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32007D0533&from=EN%20> adresinden 08/03/2023 tarihinde erişilmiştir.

European Commission. (2009). *The world in 2025: Rising Asia and socio-ecological transition*.

Publications Office of the European Union.

https://ec.europa.eu/research/socialsciences/pdf/policy_reviews/the-world-in2025report_en.pdf adresinden 04/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

European Commission. (2013a). *Questions and Answers: Schengen Information System (SIS II)*.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_13_309 adresinden 09/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

European Commission. (2013b). *From the Schengen Information System (SIS I+) to the second generation Schengen Information System (SIS II)*. COM(2013) 777 final. EU Publications.

<https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/from-the-schengen-informationsystems-1-to-the-second-generation-schengen-information-system-sis-ii.html> adresinden 07/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

European Commission. (2013c). *Commission Staff Working Document. SWD(2016) 328 final*.

<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SWD:2016:0328:FIN:EN:PDF> adresinden 10/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

European Commission. (2015). *Council Decision (EU) 2015/1523 of 14 September 2015 establishing provisional measures in the area of international protection for the benefit of Italy and of Greece*. Decision. <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015D1523&from=EN> adresinden

10/03/2023 tarihinde erişilmiştir.

European Commission. (2016a). *Stronger and Smarter Information Systems for Borders and Security*. COM(2016) 205 final. EU Publications.

- https://www.eulisa.europa.eu/Newsroom/News/Documents/SB-EES/communication_on_stronger_and_smart_borders_20160406_en.pdf adresinden 07/02/2023 tarihinde erişilmiştir.
- European Commission. (2016b). *Commission Staff Working Document SWD(2016) 328 final*. Recuperado el 27 de 12 de 2018, de https://ec.europa.eu/homeaffairs/files/what-isnew/workinprogress/initiatives/docs/gmige/impact_assesment_en.pdf
- European Commission. (2016c). *Council Implementing Decision COM(2016) 80 final*. <https://eurlex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0080&from=EN> adresinden 13/03/2022 tarihinde erişilmiştir.
- European Commission. (2017). *Commission Staff Working Document*. Recuperado el 17 de 02 de 2023, de <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017SC0473&rid=17>
- European Commission. (2017a). *High-Level Expert Group on Information Systems and Interoperability*. <http://ec.europa.eu/transparency/regexper/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=32600&no=1>, adresinden 05/04/2019 tarihinde erişilmiştir.
- European Commission. (2018). *The European Parliament and of The Council Regulation COM(2018) 480 final*. Regulation. Recuperado el 18 de 02 de 2023, de <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018PC0480&rid=1>
- European Commission. (2019). *Alerts and data in SIS*. https://homeaffairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/schengen-informationsystem/alertsand-data-sis_en adresinden 08/02/2023 tarihinde erişilmiştir.
- European Commission. (2020). *A fresh start on migration: Building confidence and striking a new balance between responsibility and solidarity*. Brussels. R https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1706 adresinden 21/03/2023 tarihinde erişilmiştir.
- European Commission. (2021). *List of N.SIS II Office and the national SIRENE Bureaux*. Official Journal of the European Union. <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX:C2021/287/02>) adresinden 10/02/2023 tarihinde erişilmiştir.
- European Commission. (2022). *State of Schengen Report 2022, COM(2022) 301 final/2*. https://homeaffairs.ec.europa.eu/system/files/2022-05/State%20of%20Schengen%20Report%202022_en.pdf adresinden 15/03/2023 tarihinde erişilmiştir.
- European Commission. (2023). *Statistics on short-stay visas issued by the Schengen States*. Migration and Home Affairs. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-bordersandvisa/visapolicy_en adresinden 11/02/2023 tarihinde erişilmiştir.

- European Commission. (2023a). *What is the purpose of VIS?* Migration and Home Affairs. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-andvisa/visainformationssystem_en adresinden 11/02/2023 tarihinde erişilmiştir.
- European Council. (2015). *EUCO 28/15*. Conclusions. <https://www.consilium.europa.eu/media/21669/201512-euco-conclusions.pdf> adresinden 07/03/2023 tarihinde erişilmiştir.
- European Parliament and of the Council. (2016). *Regulation (EU) 2016/1624 of the European Parliament and of the Council of 14 September 2016*. Regulation. <https://eurlex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R1624&from=EN> adresinden 04/03/2023 tarihinde erişilmiştir.
- European Parliament and of the Council. (2013). *Regulation (EU) No 1052/2013 of the European Parliament and of the Council of 22 October 2013*. Regulation. Recuperado el 04 de 03 de 2023, de <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1418993536491&uri=CELEX:32013R1052>
- Kaya, E. (15/03/2019). Avrupa Birliği - Türkiye İlişkileri Çerçevesinde Suriye Kaynaklı Göç Krizinin Yönetişimi ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü Üzerine Bir İnceleme. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(89), 499-517. doi:<https://asosjournal.com/DergiTamDetay.aspx?ID=14754>
- TBMM. (2018). *Göç ve Uyum Raporu*. TMBB İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Mülteci Hakları Alt Komisyonu, 26. Dönem 3. Yasama Yılı Mart 2018. https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/docs/2018/goc_ve_uyum_raporu.pdf adresinden 10/03/2023 tarihinde erişilmiştir.
- UNHCR. (11/09/2017). Recuperado el 13 de 03 de 2023, de <https://www.unhcr.org/news/press/2017/9/59ca64354/unhcr-calls-eurelocationschemecontinue.html>
- UNHCR. (2023). *Refugee Situations*. <https://data.unhcr.org/en/situations/syria> adresinden 08/03/2023 tarihinde erişilmiştir.
- Vimont, P. (September, 2016). *Migration in Europe: Bridging the Solidarity Gap*. (C. Europe, Ed.) https://carnegieendowment.org/files/Vimont_Migration_fulltext.pdf adresinden 07/03/2023 tarihinde erişilmiştir.